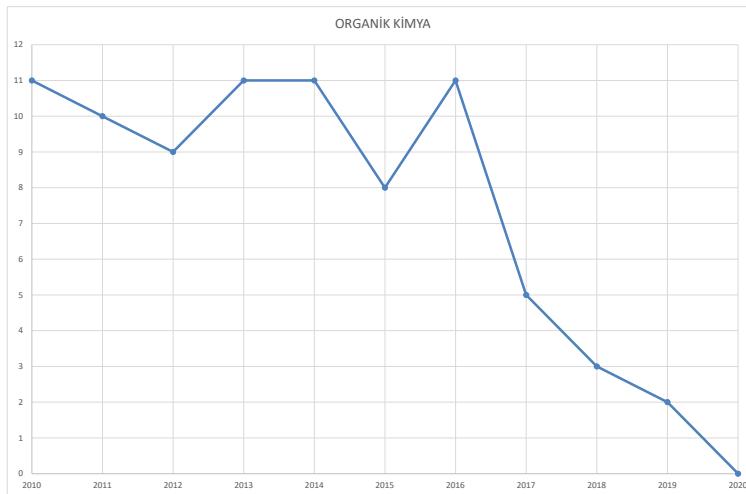
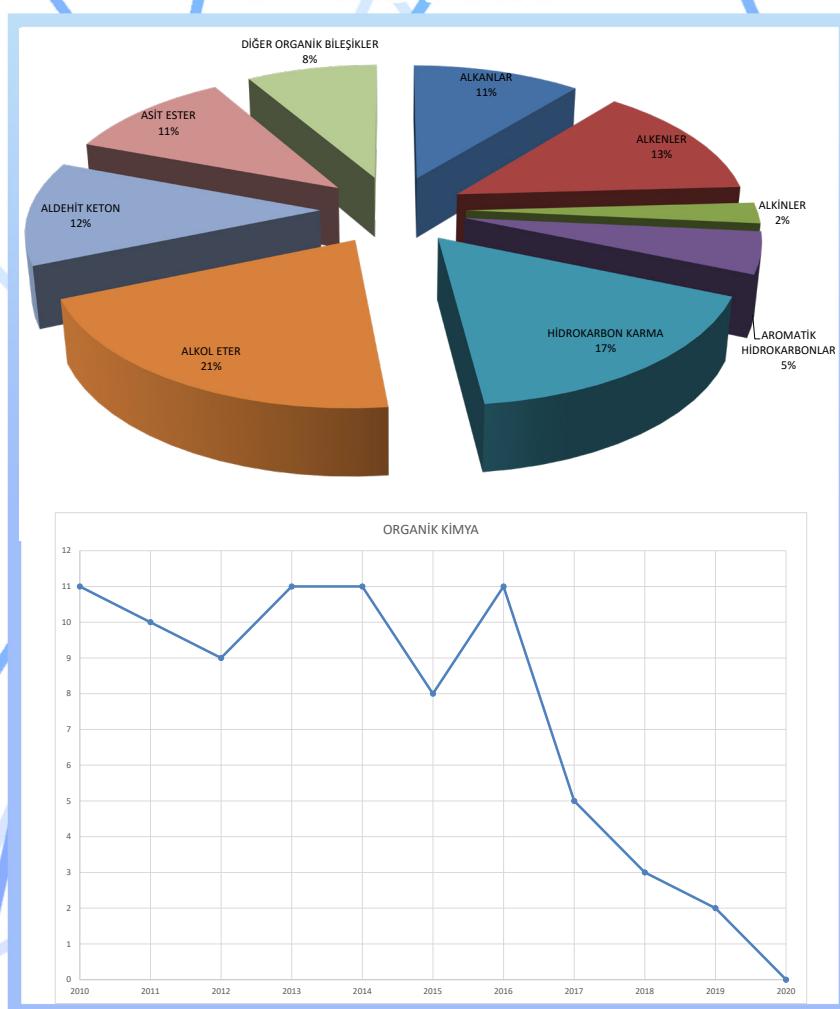

RYT

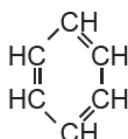
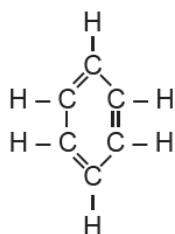
Organik Kimya - 4 Aromatik Hidrokarbonlar ve Fonksiyonel Gruplar P serisi

Paraksilen Kimya
www.paraksilen.com

AROMATİK HİDROKARBONLAR (Arenler)

Benzen

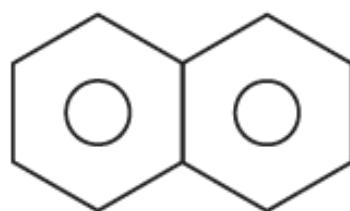
- Aromatik hidrokarbonların en basit üyesidir.
- Kapalı formülü C_6H_6 'dır.
- Asetilenin trimerleşmesi sonucu elde edilir.
- Yapısında bulunan pi bağları daima hareket eder, bu duruma rezonans denir.
- Benzenin bu yapısını ilk açıklana Friedrich August Kekule'dir bu nedenle benzenin bu formülüne kekule formülü denir.
- pi bağlarının rezonans durumunda dolayı tüm C-C bağları özdeştir.
- pi bağlarının rezonans kararlılığı neden ile benzen aromatik halkaya katılma tepkimesi vermez.
- Aromatik bileşiklerin bir hidrojen eksигine aril denir.
- Benzenin bir hidrojen eksigine fenil denir.

Fenil

- Benzen zehirli bir sıvıdır.
- Aromatik bileşiklerin sentezlenmesinde kullanılır.
- Benzenden; boyalı, plastik, deterjan, patlayıcı, böcek ilaçları, motor yakımı üretilebilir.

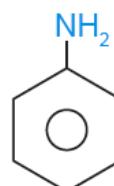
Naftalin

- Kapalı formülü C_{10}H_8 dir.
- Oda şartlarında kolayca süblimleşir.
- Keskin bir kokusu vardır.
- Bu koku haşereleri uzak tuttuğu için kumaş ve yünlerin korunması için kullanılır.
- Lavabolarda oluşan kötü kokuların giderilmesi için kullanılır.

PARAKSILEN KİMYA

Aminobenzen (Anilin)

Aminobenzen
(Anilin)

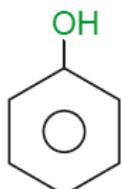
- Kapalı formülü $\text{C}_6\text{H}_5\text{-NH}_2$ dir.
- Zehirli bir sıvıdır.
- Boya, vernik, mürekkep, kauçuk ve lastik üretiminde kullanılır.

Toluen (Metilbenzen)

- Kapalı formülü C_7H_8 dir.
- Renksiz, kolay tutuşabilen, kendine has kokusu olan bir sıvıdır.
- Plastik, ilaç, parfüm, boyalar, patlayıcı (TNT) üretiminde kullanılır.

Hidroksibenzen (Fenol)

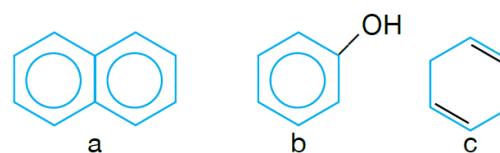
Hidroksibenzen
(Fenol)

- Kapalı formülü C_6H_5-OH dir.
- Kendine has kokusu olan, plastik, böcek ilaçları, vernik, boyalar üretiminde kullanılan bir sıvıdır.
- Zayıf asit özelliğindedir.
- Tıpta uzun bir süre antiseptik olarak kullanılmıştır ancak tahiş edici olduğu için şu anda tercih edilmemektedir.

Aşağıdaki adlandırmalardan hangisi yanlıştır?

A)	Benzen
B)	Toluen
C)	Anilin
D)	Naftalin
E)	Fenol

PARAKSILEN KİMYA

Yukarıda formülü verilen bileşikler hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

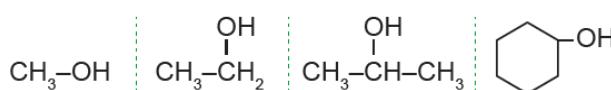
- a ve b aromatik, C alifatiktir.
- a ve c hidrokarbondur, b değildir.
- b suda çözünür a ve c çözünmez.
- π bağı sayısı $a > b > c$ 'dir.
- Sulu çözeltilerinde pH'sı en yüksek olan b'dir.

FONKSİYONEL GRUPLAR

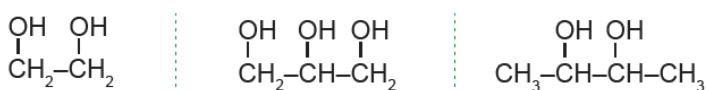
- Hidrokarbonlardan bir hidrojen ayrılması sonucu oluşan, kararsız radikalik gruplar R- ile gösterilir.
- Bir radikale yeni bir bileşik özelliği katan gruba fonksiyonel grup denir.

Alkoller

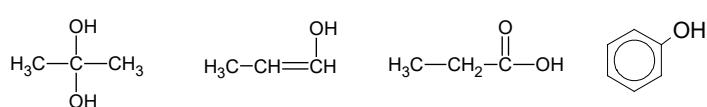
- Alkolün fonksiyonel grubu OH'dır, yani alkollerin genel olarak R-OH şeklinde gösteririz.

- Bir radikal gruba birden fazla OH bağlanması polialkoller oluşur.

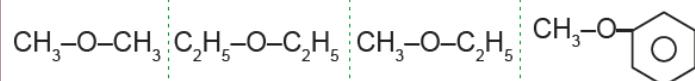

- Bir karbonda birden fazla OH olması durumunda veya OH'nin karbonunun sp^3 dışında hibritleşme yapması durumunda bileşik alkol olmaz.

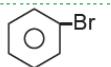
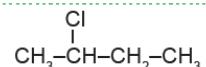
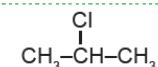
Eterler

- Radikal gruba alkaksi (RO-) bağlanması sonucu eterler oluşur; ROR

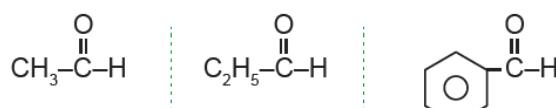
Alkil Halojenürler

- Organik kimyada halojenler X ile gösterilir.
- Radikal gruba halojen bağlanması sonucu oluşan bileşik sınıfına alkil halojenür (R-X) denir.

R-Cl Alkil halojenür	CH ₃ -Cl Metil klorür	C ₂ H ₅ -Br Etil bromür
 Fenil bromür	 sec-Bütil klorür	 İzopropil klorür

Aldehitler

- Radikal gruba C=O bağlanması sonucu aldehitler oluşur; RCHO veya $\text{R}-\overset{\text{O}}{\underset{||}{\text{C}}}\text{-H}$ şeklinde gösterilir.

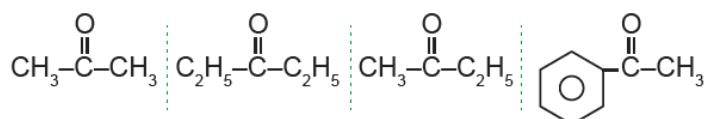

DİKKAT

Aldehitlerin en küçük üyesi olan $\text{H}-\overset{\text{O}}{\underset{||}{\text{C}}}\text{-H}$ formaldehitte radikal grup bulunmaz.

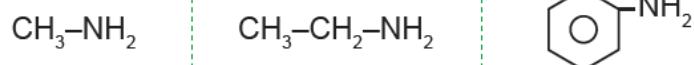
Ketonlar

- Radikal gruba --C=O bağlanması sonucu ketonlar oluşur; RCOR' veya $\text{R-C(=O)-R}'$ şeklinde gösterilir.

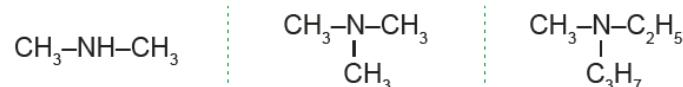

Aminler

- Radikal gruba amino (NH_2-) bağlanması sonucu aminler oluşur; R-NH_2

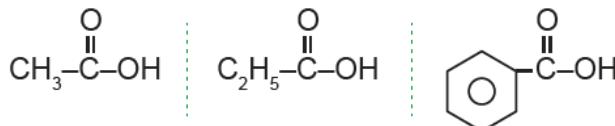

- Aminler birden fazla radikal taşıyabilirler.

Karboksilik Asitler

- Radikal gruba --C(=O)OH bağlanması sonucu karboksilik asitler oluşur; RCOOH şeklinde gösterilir.

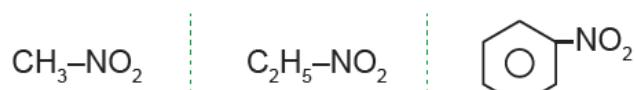

- Yapısında birden fazla --C(=O)OH taşıyan karboksilik asitlere polikarboksilik asitler denir.

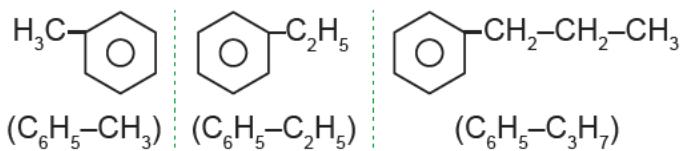
Nitro Alkanlar

- Radikal gruba nitro (NO_2-) bağlanması sonucu nitro alkanlar oluşur; R-NO_2

Aromatik Bileşikler

- Radikal gruba fenil (C_6H_5-) bağlanması sonucu aromatik bileşikler oluşur; $\text{R-C}_6\text{H}_5$

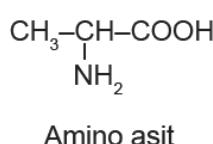
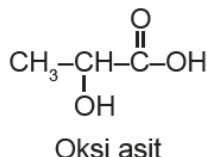

DİKKAT

Karboksilik asitlerin en küçük üyesi olan H-C(=O)OH formik asit radikal grup bulundurmaz.

Polifonksiyonel bileşikler

- Radikal üzerinde birden fazla fonksiyonel grup taşıyan bileşiklerdir.
- Örneğin oksi asitler hem OH hem COOH taşırlar ve hem alkol hem asit özelliği gösterirler.
- Amino asitler hem NH_2 hem COOH atşırlar ve hem amin hem asit özelliği gösterirler

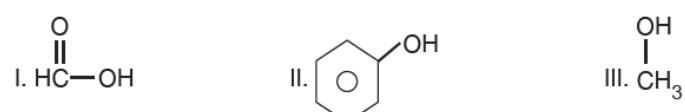

Aşağıda verilen fonksiyonel grup- bileşik eşleştirmeinden hangisi yanlıştır?

Fonksiyonel Grup	Bileşik
A) -OH	Alkol
B) R-O-R	Ester
C) -COOH	Karboksilik asit
D) -CHO	Aldehit
E) -NH ₂	Amin

Fonksiyonel Grup	Bileşik Sınıfı	Formül
-OH	Alkol	R-OH
-OR	Eter	R-O-R
$\overset{\text{O}}{=}\text{C}-\text{H}$	Aldehit	$\overset{\text{O}}{=}\text{R}-\text{C}-\text{H}$
$\overset{\text{O}}{=}\text{C}-$	Keton	$\overset{\text{O}}{=}\text{R}-\text{C}-\text{R}$
$\overset{\text{O}}{=}\text{C}-\text{OH}$	Karboksilik Asit	$\overset{\text{O}}{=}\text{R}-\text{C}-\text{OH}$
$-\text{NH}_2$	Amin	R-NH ₂
$-\text{NO}_2$	Nitro Alkan	R-NO ₂
C_6H_5-	Aromatik Bileşik	$\text{C}_6\text{H}_5-\text{R}$

Yapısında -OH taşıyan,

bileşiklerinden hangileri alkoldür?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
 D) II ve III   E) I, II ve III